

Granskningsutlåtande

Detaljplan för Geografiboken 1 i stadsdelen Abrahamsberg i Stockholm Dp 2018-18571

Innehåll

Sammanfattning	1
Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Granskning.....	2
Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden.....	2
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	3
Övriga remissinstanser	5
Sakägare enligt fastighetsförteckningen.....	6
Övriga, ej sakägare.....	21
Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosetts	23
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	23

Sammanfattning

Planen syftar till att skapa förutsättningar för ett vård- och omsorgsboende innehållande cirka 80 bostäder. Planförslaget skickades ut för granskning 2021-02-10 – 2021-03-09. Under granskningen har 28 yttranden inkommit. Flertalet remissinstanser tillstyrker/har ingen erinran mot planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller vibrationer, utfart och plantekniska frågor. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget, vissa remissinstanser ingen erinran mot planförslaget andra framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller vibrationer, dagvatten, utfart och plantekniska frågor. De flesta sakägare och övriga boende som framfört synpunkter önskar att byggnaden sänks, har synpunkter gällande buller för befintliga flerbostadshus

Stadsbyggnadskontoret

Fleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se

och småhus i närområdet, att det inte bör byggas här, att kvartersgatan slopas, att barnperspektivet tillvaratas bättre och att gårdsytan behålls.

Inkomna synpunkter föranleder mindre ändringar i planbeskrivningen samt plankartan. Plankartan har kompletterats med planbestämmelse för att motverka vibrationer i byggnaden, gemensamhetsanläggningen har begränsats i yta med hjälp av en administrativ gräns, markeringen av parkering för rörelsehindrad har förtydligats, trafikbullerutredningen har kompletterats med värden för befintliga småhus längs Kummelvägen mitt emot planområdet, trafikutredning och planbeskrivningen har kompletterats med beräknade trafikmängder till planområdet och dagvattenutredningen har stämts av gentemot SVOA:s checklista. Ändringarna utgör mindre justeringar och innebär inte en väsentlig ändring av planförslaget.

Kontoret föreslår att förslag till detaljplan antas.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Planarbetet syftar till att skapa förutsättningar för ett vård- och omsorgsboende, innehållande cirka 80 bostäder i Abrahamsberg, på en plats som idag främst utgörs av en markparkering. Syftet är även att området ska utvecklas till en sammanhållen arkitektonisk helhet där bebyggelsen anpassas till sin omgivning i skala och utformas med en gestaltning av hög kvalitet. Gestaltningen av den föreslagna bebyggelsen ska inspireras av Abrahamsbergs bebyggelse och natur.

Granskning

Aktuell detaljplan har skickats ut för granskning under perioden 2021-02-10 – 2021-03-09. Information skickades ut enligt sändlista till remissinstanser, berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen samt andra intressenter som under samrådet skriftligen framfört synpunkter. Planförslaget visades i Tekniska Nämndhuset samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om granskning publicerades på kommunens digitala anslagstavla.

Ämnesvisa synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstaganden

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under granskningen. Yttrandena i sin helhet finns att ta del av i

planakten. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil ämnesvis.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Länsstyrelsen

Ingen erinran.

Trafikverket

Ingen erinran.

Lantmäterimyndigheten Stockholm

- g2-bestämmelsen läcker in i ”mellanområdet” med n1/n2. Angöring ska nog inte ske där? Administrativ gräns behöver ritas in?
- Stämmer färgerna i legenden? Centrum brukar vara brunt? Vård ska ha den laxrosa färgen?
- Parkering för rörelsehindrad är inte förenlig med gemensamhetsanläggning för angöring, dvs g2-bestämmelsen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Plankarta

Stadsbyggnadskontoret tar till sig lantmäteriets synpunkter och avser att göra föreslagna ändringar i plankartan.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsförvaltning kan konstatera att hänsyn har tagits till tidigare inlämnade synpunkter och förvaltningen har inget ytterligare att inkomma med i planärendet.

Miljöförvaltningen

MHN tillstyrkte samrådsförslaget den 4 maj 2020, under förutsättning att lägenheterna mot Västerled utformas med ljudklass B för att skapa en tystare inomhusmiljö samt att planbestämmelsen om den bullerdämpande muren ändras för att säkerställa att muren inte blir lägre än två meter. MHN skrev också i samrådsyttrandet att det bör säkerställas att byggnaden grundläggs och konstrueras på sådant sätt att markvibrationer inte uppstår i byggnaden.

Eftersom marken i planområdet delvis utgörs av lermark bör det säkerställas med en planbestämmelse att byggnaderna grundläggs och konstrueras på sådant sätt att markvibrationer inte uppstår i byggnaderna. Detta bör även beskrivas i planbeskrivningen. Komfortriktvärdet för vibrationer i bostäder är 0,4 mm/s (Svensk standard SS 460 48 61). Följande störningsskyddsbestämmelser bör skrivas in i plankartan:

- Byggnader ska grundläggas och utformas så att komfortvägd vibrationsnivå i bostadsrum ej överskrider 0,4 mm/s vid fordonspassage.

Trafikkontoret

Trafikkontoret ser positivt på den planerade bebyggelsen. Detta kan höja den upplevda tryggheten hos människorna som rör sig i området i och med den planerade förtätningen.

Av trafiksäkerhetsskäl anser kontoret att den bästa lösningen vore en vändplan inne på kvartersmark istället för utfart mot Västerled. Däremot är det positivt att planen har ändrats till att idag endast förutsätta en utfart med enbart tillåten högersväng ut mot Västerled. I det fortsatta arbetet bör behovet ses över för en mittrefug på körbanans mitt för att förhindra olovlig vänstersväng in på kvartersmarken. Även en lätt vinklad utfart bör tas med som medskick i det fortsatta arbetet.

Planbeskrivningen bör kompletteras med att cykelparkeringsplatserna utformas med möjlighet att låsa fast ramen.

Trafikkontoret har mindre synpunkter av administrativ karaktär på plankartan.

Trafikförvaltningen

Enligt planhandlingarna kommer stoppstället på västra sidan av gatan för hållplats Abrahamsbergsvägen att flyttas.

Trafikförvaltningen tolkar handlingarna som att läget på östra sidan bibehålls i befintligt läge. Flytten ska ha stämts av med trafikförvaltningen sedan samrådet men på grund av personalomsättning saknas detaljer om dialogen och trafikförvaltningen önskar ytterligare kontakt för att säkerställa att utformningen kring båda stoppställena är i enlighet med trafikförvaltningens riktlinjer.

Stockholms stadsmuseum

Stadsutvecklingsenheten har i föregående samråd tillstyrkt förslaget utan ytterligare synpunkter. Det har inte tillkommit några sådana ändringar efter granskning att det finns anledning att göra en annan bedömning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Trafik

Stadsbyggnadskontoret har haft en dialog med trafikkontoret i frågan kring utfart alternativt vändplan där trafikkontoret framfört att nu föreslagna lösning är lämplig. En vändplan på kvartersmark är inte möjlig med hänsyn till byggnadens fotavtryck samt om en

gård till äldreboendet ska kunna möjliggöras. Sammantaget anser stadsbyggnadskontoret att föreslagen lösning är lämplig. En mittrefug finns inritad i den handling för allmän plats som är framtagen, denna har skickats för granskning till trafikkontoret.

Trafikförvaltningen har under tidsperioden mellan samråd och granskning tagit del av föreslagna lösningar och lämnat medskick på placering av den östra busshållplatsen samt storlek på den befintliga på östra sidan som föreslås vara kvar på samma placering. Stadsbyggnadskontoret har nu skickat handlingen för ännu en granskning.

Kvartersgatan

Gatan är markerad som B då det blir en tydlig fastighetsgräns mellan vårdboende och bostäder. Kvartersgatans användning kommer att delas av vårdboendet och bostäderna via en gemensamhetsanläggning.

Park och gatas färger i legenden ändras. Den del av PRH som går över kvartersgatan får överlappa och är ritad som en kantstensparkering där man kan använda hela angöringsgatans yta för att tillgängligt komma in och ur fordonet. Framkomligheten påverkas enbart när person nyttjar ytan för att ta sig in i bilen. Ytan är ett förslag som genomförs om behov uppstår och syftet har varit att visa att det går att ha en PRH till den mittersta byggnaden.

Cykelparkering

Stadsbyggnadskontoret noterar trafikkontorets önskemål om att kunna låsa fast cyklar vid ramen och vidarebefordrar informationen till byggaktören. Då detta inte regleras i detaljplanen anses det inte nödvändigt att justera detta i planbeskrivningen eller bifogade handlingar.

Vibrationer

Stadsbyggnadskontoret avser att beskriva i planbeskrivningen att byggnaderna ska grundläggas och konstrueras på sådant sätt att markvibrationer inte uppstår i byggnaderna. Föreslagen störningsskyddsbestämmelse avses skrivas in i plankartan:

- Byggnader ska grundläggas och utformas så att komfortvägd vibrationsnivå i bostadsrum ej överskrider 0,4 mm/s vid fordonspassage.*

Övriga remissinstanser

Stockholm exergi
Ingen erinran.

Storstockholms brandförsvär

Utifrån tillgängligt underlag har SSBF i detta skede inga anmärkningar på planerad bebyggelse ur ett räddningsinsatsperspektiv. Framkomlighet, tillgänglighet och tillgång till brandvatten vid händelse av en räddningsinsats måste beaktas i det fortsatta planarbetet och i projekteringen. Risker såsom översvämningar samt ras och skred är också av vikt att utreda och hantera men ligger utanför SSBF:s kompetensområde. Om ett garage under jord etableras inom området bör hänsyn tas till om garagetaket avses vara körbart för tyngre räddningsfordon. Garage under byggnad skall även förses med möjligheter för brandgasventilation. Detta bör beaktas vid markplanering för den aktuella byggnaden.

Ellevio

Ellevio har ett befintligt kabelskåp med tillhörande 0,4 kV ledningsnät vid plangräns i hörnet Västerled – Abrahamsbergsvägen. Ellevio har även en äldre urdrifftagen 0,4 kV ledning längs med Västerled i gång- och cykelväg närmast Geografiboken 1. Anläggningarna måste beaktas och blir föremål för åtgärd om de berörs av markarbeten, exempelvis i samband med flytt av busshållplats. Åtgärder i Ellevios befintliga anläggningar utförs efter beställning till Ellevio samt bekostas av beställare.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Teknisk försörjning

Stadsbyggnadskontoret har beaktat kabelskåpet i planarbetet. Byggaktören menar att denna kan stå kvar under byggnation och kommer fortsätta beakta kabelskåpet i genomförandeskede.

Sakägare enligt fastighetsförteckningen

Boende, Tapetserarvägen

Ställer sig kritisk till planförslaget då det kommer kräva många transporter såsom matleveranser, sjuktransporter, personal och anhörigas besök. Området är barntätt och det anses att den ökade trafiken kommer att medföra risker för olyckor. Det anses att stadsbilden påverkas av planförslaget som anses vara otidsenligt i ett område som andras 20 och 40-tal. Har svårt att förstå hur stadsbyggnadskontoret ens kan överväga projektet.

Boende, Kummelvägen

Menar att spridningsområdet för salamandrar är bekräftat i koppling till planområdet. Anser att en analys för spridningsvägar saknas för vattensalamandrarna. Mot bakgrund av det bekräftade spridningsområdet av den fridlysta vattensalamandern kräver synpunktslämnaren en förnyad analys med spridningsvägar för områdets större och mindre vattensalamandrar. Kräver en

konsekvensanalys för områdets bestånd av salamandrar under byggperioden och vid färdigställande/drift av planerad bebyggelse. Boende utmed Kummelvägen intygar att uppfört bullerplank på den mark Geografiboken 1 skall ta i anspråk/bebygga påtagligt ökade bullernivån för de boende utmed Kummelvägen. Planerad bebyggelse kommer att utgöra ett massivt bullerplank med negativa konsekvenser för fastigheterna utmed Kummelvägen. Kräver en analys av miljöpåverkan/bullernivåer som utmed Västerled drabbar de boende utmed Kummelvägen. Synpunktslämnaren bifogar sina lämnade synpunkter från samrådet.

Boende, Abrahamsbergsvägen

Anser att planförslaget är dåligt då 80 vård- och omsorgsbostäder inhyses i en kasernliknande byggnad. Anser att gestaltningen av förslaget togs bort då den befintliga bebyggelsen och natur raserades. Anser att planförslaget ödelägger en del av Brommas grönområde. Anser att stadsbyggnadskontoret ska tänka om. Av det justerade planförslaget framgår att man fortfarande avser att ta större delen av de boendes innergård och gröna ytor i anspråk. Barnen kommer att berövas sina lektyr och de djur och fåglar som vi ser har berövas sina habitat. Istället får vi en ny genomfartsgata direkt utanför ytterdörrarna och innergården förvandlas i stort till en enda stor trafikplats. Ej en god miljö för äldre. Den planerade byggnaden måste minskas i storlek, eller flyttas, så att det endast blir den nuvarande asfalterade parkeringsplatsens som används. Den befintliga gröna innergården måste bibehållas och den planerade, nya genomfartsgatan slopas.

Två boende, Abrahamsbergsvägen

Framför att ett trettiotal parkeringsplatser försvinner i en redan ansträngd situation för gatuparkering och ersätts till viss del med dyrare garageplatser. Anser att de fina grönytorna försvinner som barn leker i och boende nyttjar. Anser att konsekvensanalysen inte tar hänsyn till de boende, inkl. barn, i området. Är oroad över byggtrafiken under byggnationen samt byggnationens påverkan på luftkvalitet och bullernivåer. Anser att grundläggningsarbetet med pålning kan orsaka sprickor i befintliga byggnader. Ifrågasätter äldreboendets placering då platsen anses olämplig och hänvisar till andra lämpliga platser. Uppfattar att en infart öppnas i bullerplanket med genomfartstrafik inom området. Anser att med äldreboendet kommer också trafiken öka med servicefordon, ambulanser, taxi och besökande. Vill veta hur säkerheten är för barn med ökad trafik? Framför att det i området finns ett ovanligt rikt djurliv med fåglar av alla de slag t.ex. hackspettar och att det också finns rådjur, räv och fladdermöss. Vill veta hur djuren påverkas av borttagna grönytor. Anser att beslutet om detaljplanen ska utgå från det bästa möjliga för så många som möjligt. I det här fallet anses att det bara är byggaktören som eventuellt kommer få ett bra beslut.

Boende, Abrahamsbergsvägen

Anser att planförslagets påverkan på de boendes gemensamma grönområde är orimlig då det påverkar naturvärden och barnperspektivet negativt. Framför att kvartermarken inte enbart används av de boende men också av en mängd djur och insekter. Anser att det bör göras en ordentlig fladdermusinventering och anser att Callunas inventering är bristfällig då den enbart gjorts med okulär besiktning av träden och växtligheten och inte undersökt området med fladdermusdetektorer under kvällstid i början av sommaren då fladdermössen är som mest aktiva. Anser att kommunen är skyldig att undersöka enligt föreslagen metod. Anser att barnperspektivet försämras då barnens lekytor försvinner, b.la. deras klätterträd. Planförslaget anses inte ha tagit tillräcklig stor hänsyn till barnperspektivet då barnen inte har någonstans att vara utomhus i nära anslutning till huset utan att behöva korsa någon väg. Att det dessutom tillkommer tung trafik såsom sopbilar och utryckningsfordon ökar bullernivån och riskerna för olyckor. Framför att boendemiljön kommer att försämras under byggfasen med ökade bullernivåer och tung trafik, vilket gör miljön farlig att vistas i för barnen.

Boende, Kummelvägen

Kan inte acceptera planförslaget pga. dess negativa påverkan på människor, barn, trafik, biologisk mångfald, lift, klimat, välmående och det estetiska. Framför att mycket biologisk mångfald förlorats senaste tiden, bara på Västerled. Anser att planförslaget kommer bidra till mera utsläpp under byggandet och vid skövlandet av träd. Med mindre träd och mer asfalt ökar temperaturen. Framför att mycket grönska försvunnit längs Västerled och uppmanar att låta bli träden. Djuren blir hemlösa och invånarna uppmanas att sätta upp fågelholkar. Hur länge ska det grönkompenseras för djuren. Framför att det finns värdefulla träd inom området som försvinner i och med planförslaget och att den biologiska mångfalden går förlorad. Vill inte ha ett urbant stråk på sikt. Anser inte att det är otryggt men blir det genom tillförseln av trafik. Framför att det finns salamandrar på andra sidan planområdet samt i skogen samt fladdermöss i skogen. Anser att bygget kommer påverka arterna negativt. Anser att nya byggen vid Västerled vid Koltrastvägen och Nyängsvägen kommer öka belastningen. Anser sammantaget att planförslaget inte är rimligt. Anser att det inte bevarats träd vid närliggande detaljplan, samt att en helhetsbild av trafikens påverkan inte gjorts.

Boende, Abrahamsbergsvägen

Framför att stadsbyggnadskontoret själva haft synpunkter på byggnadens storlek men att inget gjorts för att hantera det. Det har lämnats förslag men det är okänt hur de tagits omhand. Främst gäller det byggnadens höjd som är högre än befintliga byggnader. Förslag är att sänka med en våning. Annat förslag är att göra

byggnaden längre och på det sättet kunna sänka byggnadens höjd. Andra förslag är färre lägenheter för de boende, torn eller trapplösningar vid utformning och förslag på ett mansardtak. Synpunktslämnaren föreslår att vid byggnation först påbörja ytor för rekreation, umgänge och lek samt att säkerheten för barnen fastställs. Synpunktslämnaren lämnar förslag på olika utformningar av gårdsmarken. Anser att cykelparkeringsplatser för befintliga bostäder är överflödigt då det finns gott om plats för cykelställ utomhus samt cykelförråd. Framför att ökad trafik och minskad grönska påverkar luftkvaliteten negativt och att det därför är viktigt med ny växtlighet t.ex. slingerväxter på fasad samt återplantering av träd. Anser att naturvärdesinventeringen är bristfällig då den inte kartlägger träd som är central inom planområdet mot Västerled. Framför att ytor vid Olovslund och Västerled har träd avverkats, vilket tränger undan djurlivet och vegetationen. Trafiken framför befintliga fastigheter bör minimeras då det finns såväl förskola som många små barn boende i fastigheterna. Därför föreslås en ändring som innebär att ingen trafik skulle passera framför portarna utöver soptransport och hemleveranser till hyresgästerna så att trafiken blir densamma som idag. Föreslår att bygget utförs på annan plats, vid befintlig temporär förskola och att man inom planområdet istället bygger en förskola i två våningar. Anser att husets placering är anmärkningsvärt tätt och skiljer sig från Abrahamsberg vilket sänker estetiska och kulturella värden. Framför att träd har kapats norr om fastigheten Geografiboken och anser att solstudien behöver utföras på nytt då vegetationen påverkar ljusreflektioner från Rörläggargvägen. Framför att planförslaget påverkar solljusförhållandena vilka är en förutsättning för god hälsa.

Anser att solstudien inte är tillräckligt målgruppsanpassad för hyresgästerna. Ifrågasätter solljusstudien och de tillfällen den är utförd på och menar att det är fyra tillfällen som är brukligt, frågas sig om man försökt dölja information kring skuggbildningen. Anser att man behöver redovisa och bryta ned solstudien till 30 minuters nivå så att kravet på 1,5 timmar solljus kan visas om det uppnås. Anser att soltiden halveras och i vissa perioder sjunker till 0 timmar. Anser att dagsljusfaktorn enligt BBR-krav saknas. Framför att det saknas matavfallshantering som börjar gälla 2023. Anser att boende bör få ersättning för inventarier, säkerhet, ljudnivåer och byggdamm mm. Byggnaden bör ha solceller i söderläge.

Boende, Abrahamsbergsvägen

Är besviken över planförslaget. Har bott i byggnaden i 30 år. Har god utsikt över Ålsten och Olovslund och upplever sig bo mer i trädgårdsstaden än i Abrahamsberg. Framför att husen utmed Alviksvägen är nybyggda och charmiga. Relaterar förslagets utformning till en mentalinstitution. Skulle själv inte vilka bo på det

föreslagna äldreboendet då det anses vara för stort, fult och sjukhusliknande. Framför att det är mycket trafik i kvarteret idag med t.ex. olje-bil, budbilar, post, leveranser till förskolan. Stadsdelsnämnden har även flyttat in med personal i byggnaden, med tillhörande bil. Framför att förskolan tvärsöver gatan stått tom länge men tagit ytan som tidigare var park. Nu ska förskolan i Ålsten flytta in där. Ifrågasätter varför äldreboendeplatser inte kan inhysas inom befintliga byggnader och istället flytta ut nuvarande förskola till tillfällig förskolebyggnad. Anser att projektet endast är snabba pengar för Efib. Framför att barnen leker på kvartersgatan i brist på grönområden. Framför att föräldrar hämtar sina barn på förskolan och att det genererar trafik. Framför att pensionärernas röster inte blir hörda i samhället.

Två boende, Abrahamsbergsvägen

Framför att grillplatsen används kontinuerligt och att föreslagen ny placering av grillplatsen intill Abrahamsbergsvägen är otänkbar då det utgör fara för barnen. Föreslår att förskolegården bör göras om till de boendes gård och innehålla lekplats, grillplats och odlingsmöjligheter vilket skulle vara ett säkrare alternativ. Föreslås att flytta ingångarna till husen till baksidan, norra sidan, för att undvika att barnen möts av tung trafik rakt utanför porten. Framför att gatan idag är ofrafikerad och att den kommer att bli trafikerad av tung trafik i form av sopbilar, ambulanser, färdtjänst mm. Infarten till äldreboendet är belägen rakt utanför porten till Abrahamsbergsvägen 87 där många barnfamiljer bor samt ingång till två förskoleavdelningar. Anser att planförslaget inte tagit tillräcklig hänsyn till barnperspektivet. Placeringen innebär stora risker för barnen som dagligen passerar till och från skola och förskola. Trafikökningen innebär ökade bullernivåer samt ökade risker för olyckor vilket skapar en sämre miljö för barnen. Barnen har inte någonstans att vara utomhus i nära anslutning till huset utan att behöva korsa en väg. Föreslår farthinder på Abrahamsbergsvägen då dagens 30 km/h inte hålls. Anser att inga synpunkter som lämnats kring utformning tagits hänsyn till då byggnaden fortsatt är lika stor vilket får konsekvensen att grönområdena som används av de boende som gård för umgänge och lek minskar. Vill att äldreboendet endast byggs på den befintliga asfalterade ytan. Föreslår att flygeln tas bort för att ge plats åt en vändplan som skulle undvika att bilar tar gatan utanför portarna. Ta bort flygeln för att öka avstånd mellan husen och minska insynen samt möjliggöra en större vändplan. Framför att boendemiljön kommer att påverka i form av buller, försämrad luft och en riskfylld miljö med tung byggtrafik direkt utanför porten. Förskolans barn vilar mellan ca 11.30-14.00 och då kan det inte förekomma höga ljud. Inlärningsmiljön anses bli sämre av bygget pga. buller och byggdamm. Föreslås hyresreducering under

byggperioden med anledning av störningar som bygget kommer innebära. Vill veta vart de boende ska parkera under byggtiden samt när byggnaden står klar. Finns det plats i garaget och vad kommer det att kosta? Föreslås garanterad plats till en rimlig kostnad för de boende.

Boende, Abrahamsbergsvägen

I synpunkten bifogas 43 namnunderskrifter. Anser att trots tidigare framförda synpunkter och genomförd barnkonsekvensanalys har inga förändringar gjorts i utformning eller anspråk på gårdsytan. Anser att föreslagna placeringar av lektytor och grillplats är utanför det som idag betraktas som de boendes gård. Lektyorna har placerats på platser där det inte är något solljus och där de vuxna tydlig uttryckt att de inte vill att barnen ska vara på baksidan av byggnaderna då det inte kan ha uppsyn och det är otrygga platser. Detta strider mot barnkonventionens 3, 6 och 31:a artikel. Anser att solljuset för befintliga bostäder och gård påverkas i den grad att det bryter mot miljöbalkens 2 kap. 6 § då det kommer göra intrång och bli en olägenhet för de redan boendes hälsa och miljö. Planförslaget kommer att påverka de boendes och förskolans solljus vilket man inte tagit hänsyn till i barnkonsekvensanalysen. Kan inte se hur de boendes barn samt förskolans barn tagits hänsyn till enligt barnkonventionen eller miljöbalken gällande byggets påverkan på sol och dagsljus. Placering anses olämplig då den är intill en trafikerad väg. De boende samlas ofta och det är olämpligt att barnen ska leka intill vägen där de vuxna tydligt säger att de inte ska vara. Gräsytan är också liten då det är balkonger och fönster vända mot denna, anses det inte vara en lämplig plats då det t.ex. kommer förekomma grill-os. Anser att kvartersgatan är helt oacceptabel. Kvartersgatan anses utgöra livsfara då placeringen är direkt utanför befintliga portar och är ämnad till tung trafik. Anser att det i trafikutredningen inte redogjorts för hur stort trafikflödet kommer att bli på kvartersgatan. Ett referensexempel tas upp som visar att ett liknande vårdboende i en annan kommun genererat 109 fordon/dygn och 6-8 leveranser + 1-2 sophämtningar/dygn. Anser att en med barnkonventionen som lag inte kan nyttja kvartersgatan som genomfart med utfart mot Västerled då det är förknippat för livsfara för barnen. Infarten till området kommer att flyttas 10 meter närmare en av fastigheterna och angöringszonen kommer att bli belägen precis intill porten där förskolan har sin entré.

Boende, Abrahamsbergsvägen

Sakägaren är besviken på bostadspolitiken i Bromma och anser att den verkar handla om en sifferjakt på fler bostäder och att bostadsbolagets vill ha högre vinster. Anser att bebyggelsen måste begränsas i storlek då förslaget är för stort då det inte enbart tar parkeringsytan i anspråk utan större delen av innergården med trafiklösningen. Byggnaden följer inte husen i Abrahamsberg och

anser att det inte blir av samma karaktär som övriga hus i området. Byggnaden anses frångå kvaliteter med luft och grönska mellan bebyggelse som finns i Abrahamsberg. Anser att byggnaden är ful och institutionsliknande och att placeringen i vägkorsningen är olämplig. Växtlighet som ger rum åt djurliv avses ersättas mot bebyggelse vilket försämrar boendemiljön. Det finns ingen yta för de äldres umgänge med anhöriga och vänner. Anser att kvartersgatan kommer innebära en trafikfara, för barn och vuxna, då den går direkt utanför befintliga byggnaders portar. Anser att åtgärder som vägskylt, farthinder inte kommer förhindra olyckor under barnens lek på innergården. Anser att trafik- och bullersituationen som kvartersgatan ger upphov till kommer att vara katastrofal. Anser att utfarten över gång- och cykelvägen är olämplig. Befintlig plank skyddar barnen och innergården och ”blockerar” inte.

Boende, Abrahamsbergsvägen

Förutsätter att planen verkar vara att få in ett så stort hus som möjligt på de befintliga boendes bekostnad. Om det är denna plan som är aktuell anses att befintliga byggnader rivs och att hela kvarteret dediceras ett vårdboende. Vill veta varför det är en huvudentré mot Västerled och ifrågasätter om någon kommer nyttja den. Ifrågasätter nedfarten till garaget, om den är säker, samt breddningen av kvartersgatan då den hamnar väldigt nära befintliga byggnader. Anser att illustrationen är idealiserande och inte avspeglar hur det kommer att bli. Vill veta hur förskolans barns föräldrar ska angöra vid hämtning/lämning samt hur förskolan ska kunna ta emot varutransporter. Anser att porten och utfarten är en krystad lösning då den leder ut mot ett högt trafikerat Västerled samt korsar en cykelbana vilket kan leda till olyckor. Anser att bilden för siktförhållanden i trafikutredningen är av dålig kvalitet och det går inte se vad som står. Ifrågasätter hur trafiken ska omhändertas på den föreslagna kvartersgatan. Anser att kvartersgatan även bör få användas av de boende för angöra befintliga entréer. Ifrågasätter det mekaniska parkeringssystemet som visas i garageplanen och att det blir trångt då barnfamiljerna i huset ofta är i behov av stora bilar. Vill veta hur parkering kommer skötas under byggtiden. Vill veta om hyresvärden kommer erbjuda evakueringslägenheter till följd av byggets olägenheter. Framför att gripplatsen idag används mycket och föreslagen placering mot Abrahamsbergsvägen är olämplig då den kläms in mellan befintlig byggnad och Abrahamsbergsvägen. Framför att lägenheterna i markplan vid nr. 89 inte skulle uppskatta den planerade gemensamhetsytan.

Boende, Kummelvägen

Anser att staden inte löst de trafikproblem som finns kring Brommaplan samtidigt som staden har planerat nya bostäder i

området kring Drottningholmsvägen vilket genererar nya trafikmängder, vilket resulterar i en ohållbar trafiksituation. Att tillföra ytterligare trafik anses oansvarigt. Anser att nya projekt på Västerled inte tar hänsyn till befintliga naturvärden då t.ex. gamla ekar sågats ned för att ge plats åt garage. Detta går emot en trevlig boendemiljö och befintliga djur- och naturvärden. Anser att byggnaden riskerar att skapa barriäreffekter för människor och djur. Föreslår att nuvarande parkeringsplats görs om till ett riktigt grönområde. Ifrågasätter att projektet behövs nu när utflyttningen från Stockholm ökar.

Boende, Abrahamsbergsvägen

Anser att planförslaget ej tagit hänsyn till tidigare synpunkter från de boende med avseende på byggnadens storlek och höjd, solljus, utsikt, lekytor och barnperspektiv, miljö, trafik, buller och säkerhet.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Allmänt om förslaget och utvecklingen

Den äldre befolkningen beräknas öka i Stockholm och fler platser för vård- och omsorgsboende är därför nödvändiga för den långsiktiga planeringen. Planförslaget berör endast aktuellt planområde, bebyggelse och förtätning i andra områden eller delar av staden hanteras inte i denna detaljplan. En växande stad med ytterligare fler bostäder och en växande befolkning skapar behov av vårdplatser.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att området som idag utgörs av främst parkeringsplats samt gårdsmark är en lämplig plats för denna förtätning. Västerled är utpekad i översiktsplanen som ett urbant stråk vilket även motiverar placeringen. Det är dessutom fördelaktigt att genomföra förtätningar i anslutning till befintlig infrastruktur. Det är nödvändigt att delar utanför parkeringsplatsen integreras i planförslaget för att skapa en bra struktur och helhet.

Stadsbyggnadskontoret framför att befintliga boende har kvar yta för gårdsmark i planförslaget och att de parkeringsplatser som nyttjas omhändertas i garage. Tomträttshavaren har inom föreslagen gårdsmark möjlighet att föreslå och genomföra lämpliga åtgärder för ökad trivsel såsom grillplats och lekyta. Dessa funktioner regleras inte av detaljplanen.

Planområdet begränsas av Västerled, Abrahamsbergsvägen och befintliga byggnader inom fastigheten Geografiboken 1. Byggnaden placeras längs med Västerled för att skapa förutsättningar för utveckling av ett urbant stråk på sikt. Det urbana stråket är preciserat i översiktsplanen antagen av kommunfullmäktige 2018 och utgör en riktning för planeringen i området. För ytterligare motivering kring byggnadens utformning hänvisas till svar under

ställningstagande för arkitektur och gestaltning. De konsekvenser som är studerade beskrivs i planbeskrivningen under kapitel för konsekvenser. Vissa frågor hanteras inte i en detaljplan t.ex. buller under byggtiden. För svar gällande genomförandefrågor se under olägenheter för grannar. För svar gällande barnkonsekvenser se barnperspektiv.

Stadsbyggnadskontoret anser att konsekvenserna för förslaget framgår i planbeskrivningen gällande miljöaspekter, salamandrar, kulturhistoriska värden och barnperspektivet. Synpunkter besvaras även i denna redogörelse inom respektive del.

Arkitektur och gestaltning

Byggnadens innehåll beskrivs i planbeskrivningen under rubriken planförslag. Den föreslagna byggnadens storlek är anpassad efter verksamhetens behov. Det finns tydliga krav på innehåll för ett vård- och omsorgsboende. Moderna vård- och omsorgsboenden är relativt lika varandra ytmässigt då de utformas utifrån liknande krav på t.ex. gällande antal lägenheter och lägenhetsstorlekar, gemensamma ytor, personalutrymmen. Det finns därför begränsade möjligheter att minska storleken och fotavtrycket på byggnaden. Placeringen med förgårdsmark och gård anser stadsbyggnadskontoret kunna göra att huset upplevs mindre dominant i likhet med annan bebyggelse i Abrahamsberg.

Stadsbyggnadskontoret vill framföra att inskickade skisser tagits emot under samråd och granskning. Under planprocessen arbetar arkitekter, byggaktör och stadsplanerare fram en utformning av bebyggelsen som är beroende av flera faktorer. Den övergripande utformningen som presenterats till samråd och granskning är den som bedömts lämplig på platsen. T.ex. behöver varje våningsplan innehålla två avdelningar med tio rum vardera, alltså 20 totalt. Detta upprepas likadant för varje plan. Utformningen utgår från vilka krav som finns på ett vårdboende utifrån socialstyrelsens riktlinjer och utifrån vad en framtida aktör kan tycka sig vara lämpligt för att kunna driva vårdboendet. Dessa krav finns för att garantera en god vård av de boende.

Gällande planlösningen så är detta inget som detaljplanen kan reglera. Detaljplanen reglerar de yttre faktorerna som byggnadens utbredning, utformning och höjd och skapar möjlighet för planlösningen som finns i planbeskrivningen under del för planförslaget. Korridorsutformningen skulle kunna brytas upp med sociala ytor. Samtidigt påpekas att föreslagen lösning ser till att nyttja gavlarna till de allmänna ytorna på ett förtjänstfullt sätt. Där fönster i flera riktningar möjliggörs samt har en studerad placering av balkonger som är integrerade i byggnadsvolymen. Balkongerna

för ett vårdboende är större än vanliga balkonger, varpå de i planförslaget är inbyggda balkonger. Hur planlösningen blir beror även på den vårdtagare som ämnar att driva boendet. De olika vårdtagarna har specifika krav för bl.a. drift och planlösning.

Byggnadens fotavtryck är större än den befintliga parkeringen och därtill finns behov för trafik- och landskapsytor vilket gör att omgivande kvartersmark påverkas. Ett bemötande för kvartersgatan redovisas här inom delen om kvartersgatan. I start-PM för ärendet framgår ungefärligt fotavtryck av en tidig skiss vilken har vissa likheter med planförslaget i granskning. Skissen har bearbetats vidare och resulterat i planförslaget vilket stadsbyggnadskontoret anser vara ett acceptabelt fotavtryck.

Stadsbyggnadskontoret anser att byggnaden ansluter till omgivande bebyggelse i förhållande till volym och utformning på ett acceptabelt sätt. Befintliga byggnader i området avviker från smalhusområdet Abrahamsbergs utformning. När angränsande byggnader uppfördes på 90-talet fanns nya behov och sätt att bygga på därför de också ser annorlunda ut än de funktionalistiska smalhusen i Abrahamsberg. Från samråd till granskning har vissa justeringar i bilderna gjorts och utformningen detaljerats ytterligare.

Planförslaget innebär att ett nytt behov täcks och därför ser strukturen annorlunda ut. Planförslag relaterar ändå till Abrahamsberg i en liknande fasadlängd mot Västerled, höjd, förgårdsmark och gestaltning. Precis som 90-tals byggnaderna konsekvent har gavelmotiv för att lätta upp skalan på byggnaderna, har även planförslaget ett liknande grepp i sin volymhantering för att lätta upp den uppfattade skalan på byggnaden. Gavlarna smalnar av och byggnadens placering möjliggör förgårdsmark vilket är ett karaktäristiskt drag i Abrahamsberg. Måtten mellan befintliga byggnader och förslaget skiljer sig från omgivande område, det är tätare bebyggt än omgivande Abrahamsberg. Att området blir tätare är en förutsättning för planförslaget vilket är förenligt med översiktsplanen då Västerled är utpekad som ett urbant stråk. En entré är placerad mot Västerled då detta klargör byggnadens entré mot stråket. Denna entré kan användas av besökare, boende och personal som tar sig dit gåendes och via cykel. Entrén mot gården är den entré som kommer nyttjas mest för t.ex. angöring.

Fyra våningsskalan bedöms acceptabel då den ansluter till närliggande byggnader och till Abrahamsbergs redan förtätade delar. Byggnaderna i Abrahamsberg är generellt tre våningar, men varierar i den kuperade terrängen. Där terrängen tillåter

förekommer fler våningar samt garage i bottenplan. Befintliga byggnader inom fastigheten Geografiboken 1 är fyra våningar och på andra förtätade platser i Abrahamsberg är den generella skalan fyra våningar. Kring Abrahamsbergs centrum finns även ny högre bebyggelse.

Kulturmiljö

Stadsbyggnadskontoret bedömer att en kulturmiljöutredning eller konsekvensanalys för kulturmiljön inte är nödvändig.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att utformningen är lämpligt, utöver detta delar stadsmuseet denna bedömning. För svar om anpassning se del om arkitektur och gestaltning. Gällande växtligheten och den gröna ridån mot Olovslund och Ålsten avses växtligheten inom Olovslund och Ålsten och inte den inom planförslaget.

Naturvärden

Planområdet är idag till stor del anlagd med en parkeringsplats. Vissa omkringliggande grönytor kommer att ersättas av planförslaget, andra ytor föreslås att bevaras eller att planteras om. Påverkan på områdets gröna infrastruktur som helhet anses vara liten. Särskild skyddsvärda träd har skyddats i planförslaget där det är möjligt. Stadsbyggnadskontoret anser att planförslaget har en begränsad påverkan på livsmiljön för rådjur, räv och hackspettar då planförslaget utgörs till största del av en parkeringsplats idag och de grönytor som finns avgör en väldigt begränsad del av vad som annars finns i Bromma och utgör livsmiljön för djur. Västerledsskogen finns inte med planbeskrivningen då de ytorna inte beskrivs i Stockholms sociotopkarta. Vårdboendet har en planerad gårdsyta vilken redovisas i planförslaget.

Biologisk mångfald och naturvärdesinventeringen

Planförslaget anses inte ha någon påverkan på den biologiska mångfalden i området då det till stor del sker på en redan befintlig parkeringsplats.

Fladdermöss

Inga särskilda värden för fladdermöss har påträffats inom planområdet, detta framgår av planbeskrivningen och utförd PM för fladdermusvärden och stadsbyggnadskontoret anser därför att frågan är utredd.

Salamandrar

Stadsbyggnadskontoret anser att frågan om större vattensalamander har utretts och konsekvenserna framgår, ställningstagande som meddelades via samrådsredogörelsen står följaktligen fast. Länsstyrelsen, som har tillsyn för

fridlysningsbestämmelserna för större vattensalamander, har inte haft synpunkter i frågan under samråd samt granskning. Framtaget material som berör större vattensalamandrar är naturvärdesinventeringen samt salamanderinventeringen. I naturvärdesinventeringens kapitel för habitatnätverk groddjur framgår begreppen "hemområde" och "spridningsområde", vilket är en annan form av analys än den som presenterades i naturvärdesinventeringen för Olovslunds station som refererats till av boende i samråd. Habitatnätverksanalysen som gjordes i samband med naturvärdesinventeringen för Geografiboken har fokus på samtliga groddjursarter, d v s groddjur som artgrupp medan analysen för Olovslunds station är fokuserad på vanlig padda, vilken är en mindre krävande art än större vattensalamander med avseende till val av lämplig livsmiljö, lämpligt lekvatten m.m. Ett "hemområde" är ett område där större vattensalamander kan leva under hela sin livscykel då det rymmer sommar- och övervintringshabitat samt lämpligt lekvatten. Ett "spridningsområde" är ett område som binder samman två hemområden och som arten kan utnyttja då och då för spridning mellan hemområdena. För denna analys skapades två möjliga scenarier, ett "snävt" och ett "brett". Det snäva scenariot tar hänsyn till kända groddjurslokaler och beskriver nuläget och är därför mer relevant i planområdets sammanhang medan det breda scenariot bygger på ett bredare urval av lämpliga biotoper och beskriver ett gynnsamt framtidsscenario. Gränsen på artens spridningsförmåga sattes på 3 respektive 5 km. Av analysen framgår att exploatering av planområdet inte påverkar salamandrarnas hemområde. Planområdet ingår delvis i "spridningsområdet". Dock utgör det inte en viktig del av ett sådant spridningsområde då ingen flaskhals skapas till följd av exploateringen och andra möjligheter till spridning inom området kvarstår. Planen bedöms därför inte påverka salamanderpopulationens bevarandestatus negativt.

Barnperspektivet

Stadsbyggnadskontoret har sedan samråd utvecklat och förtydligat barnkonsekvensbeskrivningen. Syftet har varit att ta med de boendes barns perspektiv i utredningen vilket gjorts genom att byggaktörens arkitekter genomfört en workshop med de boende. Syftet med workshopen har varit att integrera de boendes perspektiv. En trafikutredning som studerar kvartersgatans lämplighet har tagits fram sedan samråd. Ytor inom gårdsmarken har omfördelats till de boendes fördel sedan samråd.

Barnkonsekvensbeskrivningen har involverat de boende och visar att funktioner inom gårdsmarken kan ersättas på andra ytor inom gårdsmarken. Plankartan reglerar inte exakt placering av t.ex. grill

eller lekplats. Arkitekten i detaljplanen menar att föreslagna placeringar utgår från resultatet i den genomförda workshopen där platserna utpekats som lämpliga. Om det är boende som anser annorlunda är det en fråga som kan studeras vidare efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Det finns yta inom gårdsmark för de funktionerna och det är inget detaljplanen hindrar eller avgör exakt yta för. Trafikutredningen visar att vald trafiklösning med en kvartersgata är en trafiksäker och lämplig lösning. Stadsbyggnadskontoret anser därför inte att detaljplanen strider mot barnkonventionen i frågan om placering av funktionerna grill och lekplats.

Barnens situation under byggtiden är en genomförandefråga och inget som hanteras under planprocessen. Efter att en detaljplan vinner laga kraft involverar byggaktören en entreprenad där vissa krav kan ställas på entreprenaden. Den som uppför byggnaden behöver förhålla sig till rådande lagar och riktlinjer för bl.a. buller och säkerhet.

Gårdsmark

Stadsbyggnadskontoret framför att de boendes gård ökats i storlek sedan samrådet och att ytterligare skyddsbestämmelser för träd tillkommit på kvartersmark. Ytan för gården minskas främst där det idag och är en parkeringsplats och många av de kvaliteter den har idag bevaras. Vårdboendet har en yta för gård och en utomhusmiljö med kvaliteter som direkt solljus, skugga och ytor för växtlighet och umgänge.

Trafik

Sikten i korsningen av Västerled/Abrahamsbergsvägen anser kontoret är en trafiksituation som återfinns i andra delar i staden och Abrahamsberg. Byggnaden är dessutom indragen med förgårdsmark framför. Påverkan på trafiksituationen anses vara ringa eller obefintlig. Trafikkontoret har tagit del av underlaget och har inga synpunkter på siktförhållandena.

Kvartersgatan

Kvartersgatan föreslås inledningsvis ha en vändplan för fordon under 7 meter för angöring av ambulanstransport, leveranser till vårdboendet, personal, anhöriga samt befintliga boende.

Tillkommande trafik på kvartersgatan är begränsad då den består av leveranser och sopbil. Befintlig trafik på kvartersgatan fortsätter och den består av sopbil och leveranser till förskola. På inledande sträcka, vid vårdboendets gårdsentré, vändplan samt garageinfart, sker en trafikökning. Den inledande sträckan från Abrahamsbergsvägen till garaget är därför föreslagen så att

gångtrafikanter kan röra sig på en trottoar och sträckan har ritats så att den blir kortast möjligast utifrån de förutsättningar planförslaget har.

Beräknad trafikmängd

Trafikutredningen har sedan granskning kompletterats med information gällande beräknad trafikmängd.

De beräknade trafikmängderna som tillkommer på kvartersgatan är varuleveranser >2 ggr/vecka, sophämtning 2-3 ggr/vecka samt räddningstjänst som sällantrafik.

De befintliga transporterna är varuleveranser till förskola är 5 ggr/vecka, sophämtning bostäder 1 ggr/vecka samt angöring vid t.ex. flytt som är sällantransport.

Den inledande sträckan från Abrahamsbergsvägen till garaget och vändplatsen beräknas få en tillkomst av fordonsrörelser bestående av varuleveranser 2-3 ggr/vecka, färdtjänst vårdboende 2-3 ggr/vecka, bilburna besökare 35 ggr/vecka (5 ggr/dag), samt bilburen personal 70 ggr/veckan (10 ggr/dag).

De befintliga transporterna till parkeringen ersätts med transporter till garage och består av de 31 bilar som idag nyttjar parkeringen.

Befintliga leveranser till förskolan får en tydligare situation att angöra med utan backrörelser och kommer även de nyttja kvartersgatan. Sopbilen som nyttjar kvartersgatan idag kommer att fortsätta nyttja den men kompletteras med sophämtning för vårdboendet.

Åtgärder såsom vägschild och farthinder kan sänka fordonens hastighet inom kvartersmarken men åtgärderna regleras inte i detaljplan. Kvartersgatan har en böjd form och utformningen av kvartersgatan kan göras så att den signalerar att det är kvartersmark och inte en vanlig gata vilket kan ha en effekt av sänkt hastighet för fordonen. Genomfart av större fordon är nödvändig längs kvartersgatan för att klara dels angöring till befintliga bostäder och vårdboendets angöring av leveranser. Att sammanföra dessa transporter är det mest rimliga alternativet då angöringen för sopbilen behöver fortsatt ske till alla befintliga byggnader.

Stadsbyggnadskontoret konstaterar att trafikpåverkan i helhet ökar med planförslaget och att trafikökningen är en konsekvens av att det byggs. Trafikrörelserna koncentreras till yta mellan Abrahamsbergsvägen, vändplan och garageinfart. Trafikökningen på kvartersgatan är ringa. Stadsbyggnadskontoret anser att

studerad trafiklösning är den mest lämpliga lösningen för planförslaget. Stadsbyggnadskontoret anser att föreslagen trafiklösning är lämplig och acceptabel.

Utfarten mot Västerled begränsas till större fordon. Trafiken i in- och utfart mot Abrahamsbergsvägen kommer att öka. Stadsbyggnadskontoret anser att utfarten mot Västerled är lämplig. Liknande situationer finns längs Västerled där utfart korsar cykelväg. Siktlinjerna har studerats och utförandet anses acceptabelt. Stadsbyggnadskontoret anser att påverkan på omgivande trafiknät är acceptabel.

Olägenheter för grannar

Säkerhet under byggnation, byggtrafik, sprängning och eventuella skador på omkringliggande fastigheter är genomförandefrågor och regleras inte i detaljplanen. Det är byggaktören som ansvarar att tillse god säkerhet på såväl byggarbetsplatsen samt dess omgivning. Frågor kring evakueringslägenheter samt ersättning för olägenheter tillhör hyresvärden. Frågorna har kommunicerats vidare till byggaktören/hyresvärden. Frågor kring befintliga flerbostadshus och deras prestanda är byggaktörens/hyresvärdens ansvar och besvaras inte inom detaljplanen. Staden är medveten om att projektets genomförande, liksom andra byggprojekt som genomförs i stadsmiljö, kan medföra olägenheter för boende i omgivningen. Störningar under byggtiden, exempelvis från transporter och byggbuller, liksom ett byggprojekts genomförande i övrigt styrs emellertid inte genom en detaljplan. Säkerhet under byggnation, byggtrafik, sprängning och eventuella skador på omkringliggande fastigheter hanteras i genomförandet. Under byggtiden är kommunens miljö- och hälsoskyddsnämnd ansvarig tillsynsmyndighet vad gäller olägenheter från exempelvis byggbuller.

Fråga gällande om buller reflekteras till Kummelvägen och hur stor påverkan detta innebär har efter granskning utretts och klargjorts med stöd av akustiker. Befintliga småhus på andra sidan Västerled (Kummelvägen) kommer påverkas när Geografiboken 1 byggs. Skillnaden på trafikbullernivåerna mot fasad kommer vara 1-2 dB på husens fasader. I enstaka lägen uppgår skillnaden till 3 dB. Ljudnivåerna vid fasad ligger under dagens riktvärden för ljudnivå på fasad från trafikbuller, som är 60 dBA. Bullerutredningen kompletteras med denna information.

Solljus och skuggning

Skuggpåverkan på befintliga byggnader anses vara acceptabel och ses inte som en betydande olägenhet. Planförslagets skuggning anses rimlig då den är begränsad sett till hela året. Underlag för

skuggstudie har förtydligats till granskningsskedet. Olika tidpunkter på året och tider på dygnet visas och är det som staden generellt visar i liknande projekt. Denna redovisning anser stadsbyggnadskontoret är tydlig och redovisar de skuggpåföljder planförslaget har på befintlig bebyggelse och gårdsyta.

Följande tider visas för vårdagsjämnings: kl. 09:00, 12:00, 15:00 och 18:00. Midsommar: kl. 09:00, 12:00, 15:00 och 18:00.

Vårdagsjämnings: Befintliga flerbostadshus skuggas vid vårdagsjämnings på nedre del av befintligt centralt placerat bostadshus kl. 12:00 och skuggning ökar mot kl. 15:00, då alla tre befintliga bostadshus delvis skuggas. Delar av allmän plats och gård skuggas under alla tider.

Midsommar: Befintliga flerbostadshus skuggas lite eller ingenting vid skuggstudier för midsommar.

Teknisk försörjning

Stadsbyggnadskontoret framför att solcellers lämplighet inte bedömts i planskedet och det är inget detaljplanen hindrar och det finns därför möjlighet för byggaktören att ansöka om solceller till bygglovsskedet.

Övriga, ej sakägare

Boende, Kvistbacken

Anser att byggnaden är för stor sett till omgivande bebyggelse och avseende byggnadens placering och anser att den bör dras in en bit från de allmänna gatorna. Anser att byggnaden inte harmonierar med omgivande bebyggelse. Anser att byggnaden inte tar hänsyn till de sidor den möter mot Olovslund och Ålsten där bebyggelsen är lägre eller där marken består av parkmark och anser att det är fel att planförslaget är ett flervåningshus med urban stil. Anser att korsningens karaktär av småskalighet och grön karaktär inte tagits hänsyn till och illustrerats rätt i illustrationsbilderna.

Pro Bromma centrum

Framför att ingen skulle vilja tillbringa sin sista tid i byggnaden då det är för stort och opersonligt med små rum, utan balkonger och trista korridorer. Anser att byggnaden har öststatskaraktär. Byggnadens placering i en korsning med kraftig trafikökning närmaste år. Boendes rum ligger ut mot vägen och öppnas fönstret blir det direkt ut mot trafik. Det finns ingen närhet till grönska eller natur samt ingen plats för umgänge med anhöriga. Anser att det finns bättre placeringar. Refererar till Brommagården som är bra, modernt och ett mänskligt äldreboende.

Föreningen Bevara Bromma Grönt

Anser att salamanderutredningen är gjord vid fel tidpunkt. Det är 1-2 månader efter den huvudsakliga parningssäsongen och det är alltså inte märkligt att det inte hittades exemplar av groddjuren då. Detta kan vara skäl nog att göra en ny och fullständig salamanderutredning. Framför att kv. Psalmen, i hörnet Västerled-Sigurdsvägen, stoppades pga. påvisad förekomst av salamanderarten där. Anser att hänsyn inte tagits till att planområdet ligger inom salamandrarnas spridningsområde. Anser att skrivelsen *spridning kan ske runt omkring inventeringsområdet och inte nödvändigtvis rakt igenom det.* En märklig formulering för att vara skriven av en ekologiskt kunnig person hos Calluna. Framför att kartmaterialet som Calluna visar bara är teoretiska datorsimulerade kartor gjorda utifrån antaganden och att man inte sökt efter annan verifierade förekomster av salamander i området. Sådana finns tillgängliga både genom miljöförvaltningen och personal på Olovslundsskolan samt de boende i området. Det finns även fotograferad förekomst av salamander nära Geografiboken i skogsområdet mittemot ca 60-100 meter från planområdet. Anser att byggnaden kommer upplevas massiv och dominera då den är ca 80 meter lång och 40 meter bred. Detaljplanens syfte formulerat i planbeskrivningen om att byggnaden ska anpassas till omgivningen är omöjligt att se. Det anses att bebyggelsen helt kommer att förta naturintrycket upplevt från Västerledsskogen. Framför att byggnadens volym kraftigt bör reduceras. Byggnadens storlek och närhet till gatan kommer att ge dålig sikt i korsningen Abrahamsbergsvägen och Västerled och därmed försämra trafiksäkerheten. Västerledsskogen, grönområdet mittemot, visas inte i planbeskrivningen markerat som ett grönområde. Anser att skrivelsen i planbeskrivningen om att växtligheten gör att inte Olovslund och Ålsten påverkas i så stor utsträckning är felaktig då växtligheten inom planområdet knappt kommer kunna bevaras. Anser att Brommaborna inte vill ha ett urbant stråk utan den luftiga karaktären av landsväg med grönområden. Anser att barnkonsekvensbeskrivningen inte tar hänsyn till att de boende barnen idag använder gårdsmarken och att dokumentet är missledande och anses inte vara objektivt utrett utan snarare skönmålar planförslaget. Anser att konsekvenserna för barnens miljö behöver redogöras. Anser att inkomna synpunkter inte tagits hänsyn till då inga ändringar gjorts till granskningsförslaget. Det anses oklokt att fortsätter förändra omgivningen, när det varit stor opinion och upprördhet kring kvarteret Ordlistan i närheten. Hänvisar till PBL 4 kap § 4 (1987:10) och anser att konsekvenserna för förslaget inte framgår korrekt eller fullständigt, främst gällande konsekvenserna för miljön, för intilliggande kulturhistoriskt intressanta stadsdelar, för de två skyddade salamanderarterna och för barnen och deras miljö.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande
*Se ställningstagandet i avsnittet Sakägare enligt
fastighetsförteckningen.*

Synpunkter inkomna under samråd och granskning som ej tillgodosetts

- Ändrad placering av planförslaget,
- sänkning av våningsantal och minskad exploatering,
- alternativa förslag på trafiklösning,
- ytterligare utredning kring salamandrar och fladdermöss,
- genomförandefrågor såsom byggbuller och säkerhet,
- interiör utformning och rumsfördelning av vårdboendet,
- alternativa platser för grill och lekplats,
- samt att ett urbant stråk inte är önskat på Västerled.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Planförslaget bidrar till ett mer blandat Abrahamsberg då det kompletterar utbudet av bostäder till livets senare skede.

Planförslaget utgör en del av det utpekade urbana stråket längs Västerled och består idag till stor del av en markparkering. Det är fördelaktigt att använda markresursen mer effektivt och komplettera Västerled med bebyggelse och utveckla området till en attraktiv stadsmiljö.

Granskningen visar att förslaget tas emot väl av alla myndigheter och kommunala förvaltningar. Det är positivt att området ges en ny användning, att utformningens skala relaterar till omgivande bebyggelse samt att parkstråket öster om planområdet blir allmän plats och tillgängliggörs.

Närboende och lokala föreningar har synpunkter på förslaget. Granskningen tydliggör ett antal intressekonflikter, som går att koppla till ambitionen att utveckla en tät och sammanhållen stadsmiljö där täthet och trafik varit de mest påtagliga frågorna. De boende anser att kvartersgatan inte är lämplig på föreslagen placering. Stadsbyggnadskontoret anser att konsekvenserna för kvartersgatan har studerats och är acceptabla. Kontoret anser att trafiklösningen och dess konsekvenser utgör en lämplig avvägning mellan privata och allmänna intressen.

Kontoret föreslår att förslag till detaljplan antas.

Karin Norlander
planchef

Hugo Barcelona Bergenwall
stadsplanerare